

KESKKONNAAMET

Marju Pajumets
Riigimetsa Majandamise Keskus
marju.pajumets@rmk.ee

Teie 09.03.2023 nr 12-1/2023/1671

Meie 05.04.2023 nr 7-9/23/4742-3

Silma looduskaitseala külastustaristu arendusplaanidest

Olete esitanud Keskkonnaametile seisukoha andmiseks Silma looduskaitseala külastustaristu ettepanekud ja arendusplaanid. Arendusettepanekute koostamisel on tuginetud külastusobjektide alusele maaomandile, Silma looduskaitseala kaitsekorralduskavale, RMK Nõva-Matsalu külastusala külastuskorralduskavale, külastusobjektide ehitustehnilistele hinnangutele ja remonttööde kalkulatsioonidele.

Keskkonnaamet on esitanud ettepanekute ja arendusplaanidega tutvunud ja annab järgnevalt omapoolsed seisukohad.

1. Tahu õpperada ja vaatetorn

Selgitate, et olete alustanud läbirääkimisi maaomanikuga, et saavutada Asjaõigusseadusest tulenev notariaalne isikliku kasutusõiguse leping, mis võimaldaks eraomaniku maal asuva avalikus kasutuses oleva objekti projekteerimist ja rekonstrueerimist. Isikliku kasutusõiguse seadmise õnnestumise korral kavandaks Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi RMK) Tahu vaatetorni ja õpperaja rekonstrueerimise.

28.03.2023 edastasite Keskkonnaametile seoses Tahu vaatetorniga täiendava kirja¹, milles selgitate läbirääkimised maaomanikuga ei olnud edukad - maaomanik ei nõustunud notariaalse isikliku kasutusõiguse seadmisega. RMK on vastavalt varasematele kogemustele toetudes seisukohal, et ilma vastava lepinguta eramaadele suuremaid investeeringuid ei tehta.

Eeltoodust tulenevalt teeb RMK ettepaneku praegune amortiseerunud vaatetorn likvideerida ja vaatetorni asukohta koostada ja paigaldada esimesel võimalusel rannaniidu elustikku tutvustav infotahvel ning säilitada objekt õpperajana, mida RMK ka seni hooldanud on.

Tahu vaatetorn asub Silma looduskaitsealal Tagalahe-Sutlepa sihtkaitsevööndis asuval Aasa maaüksusel (katastritunnus 52001:005:2830). Tagalahe-Sutlepa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on vee-, ranna-, niidu-, soo- ja metsakoosluste säilitamine või taastamine, looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse².

Silma looduskaitseala kaitse-eeskirja (edaspidi KE) § 1 lg 1 p 3 kohaselt on sihtkaitsevööndis uute ehitiste püstitamine keelatud, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul teede, sildade ja tehnovõrgurajatiste rajamine kinnistu tarbeks ja tootmisotstarbeta ehitiste püstitamine kaitseala tarbeks, mida võib vajaduse korral püstitada ka ehituskeeluvööndis. Infotahvli puhul on tegemist loodushariduse edendamiseks vajaliku ehitisega.

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldusüsteemis 09.03.2023 kirjaga nr 7-9/23/4742

² Kaitse-eeskiri § 9 lg 2

Keskkonnaamet nõustub peale torni likvideerimist infotahvli paigaldamisega torni endisesse asukohta Tahu õpperaja lõpus keskkonnahariduslikul eesmärgil.

2. Võnnusaare vaatetorn ja õpperada

Võnnusaare vaatetorn asub Silma looduskaitsealal Tagalahe-Sutlepa sihtkaitsevööndis asuval Silma looduskaitseala 26 maaüksusel (katastritunnus 52001:005:0041).

Silma looduskaitseala kaitsekorralduskavas on öeldud: *“Võnnu poolsaare vaatetorn ehitati 2005. aastal pinnastele kavandatud matkaraja äärde. Matkaraja äärde paigaldati ka teabetahvliid. Paraku see matkarada ei rakendunud, kuna sama pinnaseteed kasutasid kohalikud talunikud poollooduslike koosluste hooldamisel traktoritega sõitmiseks ning sellega muutus tee jalgsi käimiseks läbimatuks. Kuna Võnnu poolsaare vaatetorn leiab väga harva kasutamist ning puudub korralik ligipääs, on mõistlik vaatetorn amortiseerumisel (eeldatavalt 2020. aastal) likvideerida. Kaitsekorralduskava vahehindamise käigus hinnata uuesti vaatetorni rekonstrueerimise võimalust ja vajadust lähtudes ka sellest, kas Võnnu poolsaarel poollooduslike koosluste hooldamiseks juurdepääsutee on rekonstrueeritud ja vaatetornile juurdepääs tagatud“.*

Selgitate oma kirjas, et RMK on looduskaitseosakond on 2023. aastal lõpetamas koosluste hooldamiseks ligipääsuteede rajamist Võnnu poolsaarele. Rajatavad teed ja parklad loovad eelduse külastustaristu arendamiseks. Võnnusaare vaatetorni puhul on tegemist ainsa Silma looduskaitseala riigimetsamaal asuva RMK poolt hallatava vaatetorniga.

Tegemist on olemasoleva vaatetorni rekonstrueerimisega ning Keskkonnaameti hinnangul on tegevus kooskõlas kaitstava ala kaitse-eesmärkidega (aitab tagada ala kaitseväärtuste tutvustamist).

Vaatetorni läheduses on registreeritud II kaitsekategooria taimeliigi (emaputk) kasvukoht. Tööde teostamisel tuleb veenduda, et oleks välistatud kaitsealuse taimeliigi isendite hävitamine ja kahjustamine³.

3. Kirimäe vaatetorn

Kirimäe vaatetorn asub Kopli maaüksusel (katastritunnus 55201:001:0001) Saunja külas. Silma looduskaitseala kaitsekorralduskavas on öeldud järgmist: *„Tegemist ühe külastavama kohaga Saunja lahe ääres. Kirimäe vaatetorn asub eramaal, kuid torni haldab ja hooldab RMK. RMK tellis 2016. aastal vaatetornile kasutuskõlblikkuse hinnangu. Ekspertiisi hinnangul võib torni peale teatud suuremate hooldustööde tegemist kasutada järgmised 5 aastat ehk 2021. aastani. 2016. aastal tegi RMK vajalikud hooldustööd. Kaitsekorralduskava näeb meetmena ette vaatetorni rekonstrueerimine pärast 2021. aastat. Juhul, kui maaomanikult ei saada nõusolekut Kirimäe vaatetorni jätmiseks eramaale ja selle hooldamiseks, tuleb leida uus sobiv koht munitsipaalmaal ja rajada sinna uus vaatetorn.“*

Eeltoodust tulenevalt teeb RMK ettepaneku likvideerida praegune Kirimäe vaatetorn kokkuleppel maaomanikuga 2023. aasta jooksul ning rajada uus vaatetorn kohaliku omavalitsuse ja huviliste (Eesti Ornitoloogiaühing jt) eestvedamisel munitsipaalomandis olevale Supeluse maaüksusele (katastritunnus 55201:001:0895). Seejuures on RMK valmis uue vaatetorni juurde paigaldama infotahvli Silma LKA kaardi ja kaitseala tutvustava teabega.

Supeluse maaüksus, kuhu uut vaatetorni püstitada soovitakse, asub kogu ulatuses Silma looduskaitsealal Tagalahe-Sutlepa sihtkaitsevööndis.

KE § 1 lg 1 p 3 kohaselt on sihtkaitsevööndis uute ehitiste püstitamine keelatud, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul teede, sildade ja tehnovõrgurajatiste rajamine kinnistu tarbeks ja tootmisotstarbeta ehitiste püstitamine kaitseala tarbeks, mida võib vajaduse korral püstitada ka

---

³ LKS § 55 lg 7

ehituskeeluvööndis. Silma looduskaitseala seletuskirja kohaselt on linnuvaatlustornid kaitseala tarbeks ning loodushariduse edendamiseks vajalikud ehitised.

Maaüksust läbivast pinnasteest mere poole jäävale osale on valdavas ulatuses inventeeritud kaitse-eesmärgiks seatud elupaigatüüp rannaniidud (1630*) ning kaitsealuste taimeliikide kasvukohad. Torni asukoht valida väljapool eelpool nimetatud kaitseväärtusi.

Juhime tähelepanu, et kõigi kavandatavate tööde (nii ehitiste likvideerimine kui uute püstitamine) puhul peab olema tagatud alal esinevate loodusväärtuste säilimine. Töid teostada külmunud või kuiva pinnasega ajal. Kõigi taristuobjektide puhul on tegemist linnurikaste piirkondadega, mistõttu mürarikkeid ja linnustikku häirivaid ehitustöid mitte teostada lindude pesitsusele kõige tundlikumal perioodil, s.o 15. aprillist 30. juunini.

Teavitada kavandatavatest töödest ala külastajaid vastava selgitava märgistusega ning tagada külastajate ohutus. Palume tegevuse kooskõlastada ka piirkonna maahoolajatega, et see ei mõjutaks ala karjatamist (ehitustööd võivad loomi hirmutada, põhjustada nende aedadest põgenemist jmt).

Juhime tähelepanu, et LKS § 14 lg 1 p-de 6, 7 ja 8 alusel on kaitstaval alal keelatud kaitseala valitseja (Keskkonnaamet) nõusolekuta väljastada ehitusteatis, projekteerimistingimusi ja ehitusluba. Seega ametliku nõusoleku ehitusloa või ehitusteatise kohustuslike tööde teostamiseks annab Keskkonnaamet kohalikule omavalitsusele Ehitisregistris ehitusteatise või ehitusloa väljastamise menetluses.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Meeli Kesküla
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Liis Sepp 54450933
liis.sepp@keskkonnaamet.ee

Elle Puurmann 5174811
elle.puurmann@keskkonnaamet.ee